

Woeste Gronden

Dorpskrant Schaarsbergen

IN DIT NUMMER

Karmelietessen

Ronald Mullié

Paddenstoelen

Daphne Koenders

Jubileum VTV

Boekenmarkt

Fien Leuvenink

Gastvrijheid met een glimlach!

BOSRIJKE
OMGEVING
RUIM TERRAS

AMBACHTELIJK
GEBAKKEN
SPEELTUIN

DINSDAG
T/M ZONDAG
12.00 - 20.00 UUR

SCHAARSBERGEN

VOLG ONS OP

Kemperbergerweg 673 ♦ 6816 RV Arnhem ♦ 026 - 443 14 34
www.pannenkoekhuis.nl

Colofon

Redactie

Abco Blok, Herman Boesveld,
Johan Kloosterboer, Kirsten Leijnse,
Mireille Riesenbeck

Vormgeving & Eindredactie

Minke Hyarides,
Annemarie van Lierop

Mailadres redactie

dorpskrant@schaarsbergen.nl

Fotografie

Henk Monster, Christianne de Kort,
Eendracht, berrydereus-fotografie.nl,
Hans Drijer, Jolanda Terpstra, Johan
Klooster-boer, Mireille Riesenbeck,
Pieter-Jan Alles, Ronald Mullié, Wim
Weenink

Bezorging

Jeannette de Vries (026 44 24 460)

Druk

Rozijn Repro, Didam

Woeste Gronden verschijnt vier
keer per jaar. Sluitingsdatum kopij
volgende nummer is 18 oktober
2025, dit nummer verschijnt begin
december.

Voorpagina: Karmelietessen

Inhoud

Van de redactie	5
Van de Dorpsraad	6
Leven op Schaarsbergen: paardencoach Daphne Koenders	8
Uitgelicht: Boekenmarkt en Walking Football	11
Lab Landschapspijn	13
Wie de jeugd heeft: Fien Leuvenink	14
Jubileum Volkstuinvereniging Schaarsbergen	16
Wijksafari	19
Interview met Ronald Mullié	20
Van de Hoge Veluwe	22

Schoffelaar	25
Interview met de Karmelietessen	26
Uitgelicht: Open Monumentendag	27
Kabouterhuisjes in beeld	28
Uitgelicht: Homestart en benefietconcert	31
Kerknieuws	32
Gemeentenieuws	34
Verenigingsnieuws: Eendracht en JES! Arnhem	37
Bij de hand	38
Agenda	39

Bestuur Dorpsraad

Bart Loman, voorzitter (brtloman@gmail.com)
Marcel Brons, penningmeester (penningmeester@schaarsbergen.nl)
Moniek de Bakker, secretaris (moniek@bonhansa.nl)
Caroline Neys, bestuurslid (caroneys@gmail.com)
Annemarie van Lierop, bestuurslid (sylvalaan@gmail.com)
Susan Bonekamp, aspirant bestuurslid (susanbonekamp@gmail.com)
Bert Michels, aspirant bestuurslid (jarikis@yahoo.com)

Website

Moniek de Bakker
(website@schaarsbergen.nl)

Contact Dorpsraad

www.schaarsbergen.nl
bestuur@schaarsbergen.nl

Bij *Tom van Ginkel* tuinen kunt u terecht voor een tuin die volledig aan uw wensen voldoet.

Tom van Ginkel tuinen is een jong hoveniersbedrijf en staat voor kwaliteit en klantvriendelijkheid.

Tom van Ginkel tuinen heeft een passie voor tuinen!

- **Ontwerp**
- **Aanleg**
- **Onderhoud**
- **Renovatie**
- **Vijveraanleg**

www.tomvanginkeltuinen.nl

info@tomvanginkeltuinen.nl

06-22171739

Mensendieck Arnhem
• **Oefentherapie**
Peter Koen

Dé Praktijk voor oefentherapie

- Houdingverbetering: scoliose, kyfose of lordose
- Rug-, nek-, schouder- en armklachten
- Bekken- en zwangerschapsklachten
- Chronische klachten als reuma, artrose, MS, Parkinson
- Activering van ouderen
- Preventie door zorg voor bewegen

Afspraak maken?
06-14477578

Ook zonder verwijzing!

📍 Jachthoornlaan 1A (het Dorp) Arnhem

✉ info@mensendieck-arnhem.nl

🌐 www.mensendieck-arnhem.nl

Johan Rap

BOS-, NATUUR- EN LANDSCHAPSBEHEER

Erkend door het Boschap

Kemperbergerweg 261 - 6816 RS Arnhem
Tel. (026) 443 16 28 - Fax (026) 442 04 02
Mobiel: 06 546 61 302

Leuke nazomer-activiteiten

Beste lezers,

De dagen worden alweer een tijdje korter en binnenkort zullen de bossen van Schaarsbergen zich weer hullen in een bruin, rood en geel bladerdek. Oftewel: de herfst komt eraan. Hoog tijd dus voor de herfsteditie van Woeste Gronden. Uiteraard mag in deze editie iets over paddenstoelen niet ontbreken, maar we gaan het ook hebben over moestuinen en zijn er verschillende activiteiten die u terug zult vinden in de agenda. Eentje daarvan is de volgende:

Op vrijdag 5 september organiseert duurzaam Schaarsbergen voor de 4e keer de openluchtbioscoop op het veld bij de Dorpskerk. Zij vertonen De Wilde Noordzee, een visueel indrukwekkende film over het leven onder en boven de zeespiegel. De film laat ons stilstaan bij onze relatie met de maritieme natuur en de waarde hiervan voor alle leven op aarde. Voorafgaand aan de film geeft

Thijs Middeldorp van de Ambassade van de Noordzee een inleiding. Na afloop vertelt cameraman Jeffrey van Houten over zijn werk als natuurfilmer. De toegang is gratis, maar meld je wel aan. Dan weten we hoeveel mensen we kunnen verwachten. Aanmelden en meer informatie vind je op openluchtbiosschaarsbergen.nl

Ondanks dat er niemand uitkijkt naar het gure herfstweer is er nog genoeg leuks te beleven de komende maanden. En als het dan toch een keer stortregent dan kunt u altijd nog lekker op de bank kruipen en de zorgvuldig samengestelde artikelen in deze Woeste Gronden lezen. En uiteraard mag u zelf ook iets aan dit blad bijdragen, of dat nu mooie foto's zijn of een interessant artikel, alle kopij is welkom.

Voor nu wensen wij u in ieder geval een mooie herfst!

Activiteiten van werkgroep duurzaam Schaarsbergen

Ook in de tweede helft van 2025 organiseert de werkgroep weer activiteiten die u niet mag missen.

werkgroep duurzaam Schaarsbergen

Wanneer	Hoe laat	Onderwerp	Locatie
Vrijdag 5 september	20.00 uur	Openluchtbioscoop	Veld voor de Dorpskerk
Donderdag 23 oktober	20.00 uur	De klimaatimpact van AI	Het Dorpshuis
Donderdag 20 november	20.00-21.00 uur	Speelgoedbeurs	Het Dorpshuis
December en/of januari		Warmtewandeling	Schaarsbergen

DE WILDE NOORDZEE

VRIJDAG 5 SEPTEMBER 20 UUR | OP VELD BIJ DE DORPSKERK

GROENSTETUIN.NL
van een duurzaam ontwerp
tot beplantingsplan en advies

Tielke Sterk
ECOLOGISCH TUINONTWERPER
0633968536 @ groenstetuin

ZIE JE MIJ FIETSEN?
SPREEK ME GERUST AAN!

Reserveer via
www.restauranttrix.nl
of bel
026 - 44 22 273

HOTEL
RESTAURANT
TRIX

GEOPEND VOOR: KOFFIE, LUNCH,
BORREL EN DINER!

SPECIALE
KINDERKAART EN
SPEELRUIMTE!

RESTAURANT TRIX | SCHELMSEWEG 1A
ARNHEM | RESTAURANTTRIX.NL

Dorpsraad
SCHAARSBERGEN

Drie keer per jaar organiseert Dorpsraad Schaarsbergen een bewonersoverleg. In maart is dat altijd de jaarlijkse algemene ledenvergadering. In juni en oktober bepaalt de actualiteit vaak het onderwerp van deze avond.

We noemen hier een paar belangrijke mededelingen van het bewonersoverleg van 19 juni jongstleden.

- Er hebben zich twee aspirant-dorpsraadsleden aangemeld: Susan Bonekamp en Bert Michels. Heel fijn, zeker gezien het feit dat er volgend jaar twee leden aftreden.
- Ook werd bekend gemaakt dat er voor Schaarsbergen een nieuwe wijkagent is aangesteld: Eric Hortensius.
- Werkgroep Duurzaam Schaarsbergen en Werkgroep Springlevend zijn opgenomen in de gelederen van Vereniging Dorpsraad Schaarsbergen.
- Het terrein van zorginstelling Siza is gekocht door de gemeente. Siza huurt kantoorgedeelte terug voor de komende vijf jaar. In vier bungalows op het terrein worden momenteel Oekraïners gehuisvest.
- Het Karmelietessenklooster is verkocht. Tijdens de vergadering was nog niet bekend wie de koper was. Momenteel is bekend dat zorginstelling Elver het klooster heeft gekocht.

Wijkactieplan 2024-2026

Het wijkactieplan 2024-2026 werd uitgebreid besproken, met name het onderdeel Verkeer. Van een aantal onveilige of onoverzichtelijke kruisingen werden de oplossingen of acties besproken, wat de gemeente kan doen/doet en wat men zelf kan doen. Een belangrijk punt is ook het openbaar vervoer richting het centrum van Arnhem. Er bestaat een werkgroep die zich hiermee bezighoudt. Vanuit de Dorpsraad zit Carolien Neys in deze werkgroep. De nieuwe gebiedsvisie kwam nog ter sprake. Wat wil de Dorpsraad daar mee bereiken? Doel is om stakeholders te informeren over de gebiedsvisie en hen te informeren waar we als Schaarsbergen voor staan. Dan is een groep bewoners samen met de Dorpsraad bezig met een Dorpendeal. Dat is een subsidie om de sociale verbinding van een dorp of wijk sterker te maken. Het traject loopt nog en hopelijk kunnen we u tijdens het eerstvolgende bewonersoverleg op 30 oktober daar meer over vertellen. U heeft dan ook de mogelijkheid om nieuwe onderwerpen aan te dragen voor het wijkactieplan 2026-2028.

Revitalisering van de Oranjekazerne.

Het vastgoed van de Oranjekazerne is verouderd en sluit onvoldoende aan bij de huidige taken en ambities van Defensie. Daarnaast vraagt de energietransitie om verduurzaming van het vastgoed. De vernieuwing zorgt voor meer comfort, veiligheid en gezondheid op de werkplek. Bovendien is een efficiëntere indeling beter voor logistiek en bedrijfsvoering. Voor het vernieuwen is tijdelijke huisvesting nodig en daarvoor is er buiten de hekken van de kazerne naar tijdelijke huisvesting (van materialen) gezocht. Dit is voor de duur van zes jaar in de periode 2029-2035. Oud-kolonel Peter Wilming (Oranjekazerne) was ook aanwezig om de plannen nog wat nader toe te lichten. Hij stipte heel kort ook de voorgenomen plannen van Defensie voor vliegbasis Deelen aan, in het kader van Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD). In het bewonersoverleg van oktober komen deze plannen uitgebreid aan de orde.

Zoals te doen gebruikelijk werd deze avond afgesloten met een gezellige nazit en goede gesprekken. Wij hopen u op 30 oktober weer te zien bij het laatste bewonersoverleg van dit jaar.

Fietsmaatjes

Lukt fietsen niet meer zelfstandig?

In 2019 is Stichting Fietsmaatjes Schaarsbergen opgericht. Het doel van deze stichting is om het voor mensen die niet (meer) zelfstandig kunnen fietsen, tóch mogelijk te maken te genieten van een fietsritje.

Het fietsen op een duofiets is erg gezellig: bewegen in de gezonde buitenlucht en ook nog lekker kletsen met elkaar. Ondertussen kun je genieten van de prachtige omgeving van Schaarsbergen. Ook heeft de duofiets, ongeacht met welke deelnemers, gratis toegang tot Het Nationale Park De Hoge Veluwe.

Deelnemers

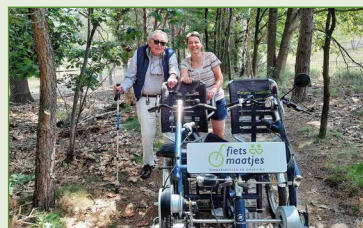
Lukt fietsen niet meer zelfstandig? Meldt u zich dan aan bij ons. Wij zoeken voor u een vrijwilliger die met u gaat fietsen! Wilt u liever met een bekende fietsen? Dat is ook mogelijk.

Vrijwilliger

Iets betekenen voor een ander én sportief bezig zijn? Als fietsmaatje kan dat. We zoeken vrijwilligers die het leuk vinden om samen te fietsen. We maken eerst een proefritje met de duofiets. Daarna proberen we u te koppelen aan een geschikte deelnemer.

Contact

Meer weten of aanmelden? Ga dan naar de website www.fietsmaatjesschaarsbergen.nl, stuur een mail naar info@fietsmaatjesschaarsbergen.nl of bel met Wilma de Neeff, voorzitter van de stichting, 06-10283816.

Daphne Koenders is paardencoach

“Eigenlijk zijn wij mensen ook allemaal kuddedieren”

Door Johan Kloosterboer

Sinds enkele jaren woont en werkt Daphne Koenders op De Maesberg, een woongemeenschap én paardenverblijf aan de Harderwijkerweg in Schaarsbergen. Daarvóór woonde ze in Rotterdam en New York, waar ze werkte als stads-communicator en tekstschrijver. Acht jaar geleden vond ze haar grote liefde voor paarden terug. Tegenwoordig is Daphne werkzaam als coach met behulp van paarden.

“Toen ik in 2017 een burn-out kreeg, begon ik elke dag op te schrijven wat mij goed deed, wat me een positief gevoel gaf. Zo herinnerde ik me dat ik als kind altijd op de manege was te vinden. Ik was gek op de paarden en de paarden op mij. Ze waren echter al vele jaren geleden uit mijn leven verdwenen. Toen kwam er een kans die ik met beide handen aangreep: twee maanden lang mocht ik in Portugal voor een kudde paarden zorgen terwijl de eigenaar op reis was. Daar ontdekte ik hoeveel we van het gedrag van paarden kunnen leren. Ze gaan bijvoorbeeld heel goed met stress om. Als er een groep wielrenners voorbijraast worden ze even gestrest, maar zodra het peloton voorbij is, keert direct de ontspanning en de vrede terug. Mijn eigen stress had zich in de loop der jaren juist opgebouwd en die kon ik niet zomaar ineens loslaten. Dat besef was een keerpunt voor mij. Na die tijd in Portugal was de spanning uit mijn lijf verdwenen en ik wist: de bakens moeten worden verzet.” Na het volgen van verschillende opleidingen tot paardencoach en systemisch coach, besloot Daphne om de kudde de basis van haar werk te maken. Op De Nieuwe Maesberg woont ze nu, samen met man Job en zoontje Jonathan, te midden van een groep paarden waarmee ze coachingssessies en workshops geeft.

Paardencoaching

Wat houdt paardencoaching precies in? Het is een vorm van coaching waarbij paarden worden ingezet om persoonlijke ontwikkeling en bewustwording te stimuleren. Het idee erachter is dat paarden zeer gevoelig zijn voor de energie en emoties van mensen. Ze reageren zonder oordeel en dat maakt ze de perfecte spiegel. De manier waarop een persoon zich gedraagt, denkt of voelt, wordt vaak direct weerspiegeld in de reactie van de paarden, die op die manier kunnen helpen bij het herkennen van bijvoorbeeld patronen of blokkades. Als kuddedieren zijn paarden daarnaast ook gevoelig voor de dynamiek van hun omgeving, zowel van andere paarden als van

mensen om hen heen. “En ook daarvan kunnen we veel opsteken, want eigenlijk zijn wij mensen ook allemaal kuddedieren.”

Herkennen

Tijdens een coachingssessie werk je samen met de paarden en de coach. Daphne werkt altijd in een kudde loslopende paarden. Ze legt uit: “Je neemt je plek in, en dan begint het verhaal waarin de paarden spiegelen, je soms aanraken, of in hun gedrag iets laten zien wat met jouw vraag te maken heeft. Ik observeer het gedrag van de paarden, geef terug wat het in paardentaal betekent en samen vertalen we dit naar jouw situatie. Ik stel vragen. Herken je dit? Wat zie je er zelf in? Het is niet zozeer dat ik direct de betekenis van het gedrag geef, maar ik nodig de cliënt uit om het eerst zelf te interpreteren.”

Bedrijven en teams

Daphne richt zich ook op het bedrijfsleven. Ze werkt regelmatig met teams en bedrijven om de communicatie en samenwerking te verbeteren. “Paarden laten zien hoe samenwerking binnen een team kan functioneren. Vaak worden bepaalde patronen zichtbaar die in de werkomgeving niet altijd opgemerkt worden. Paarden reageren vanuit een puur instinct, dat zorgt voor verrassende inzichten.”

Schaarsbergen

“De Maesberg is eigenlijk een dorp op zich, soms vergeet je wel eens dat je deel uitmaakt van Schaarsbergen. Toch ben ik geïnteresseerd in de ontwikkelingen van de wijk en lees ik er regelmatig over, op

bijvoorbeeld de website van de Gelderlander. Het is mijn streven om de komende jaren meer Schaarsbergers te ontmoeten en te leren kennen, door bijvoorbeeld een dorpsraadvergadering bij te wonen en door me in het feestgewoel te blijven begeven tijdens Koningsdag. Ook zou ik het leuk vinden als onze bijzondere woon- en werkplek wat meer bekendheid krijgt in Schaarsbergen en er meer verbindingen gelegd worden.”

De Maesberg

De Maesberg is een leefgemeenschap waar jong en oud samenleven in de natuur. Hoewel het individu alle ruimte krijgt, wordt er veel waarde gehecht aan het versterken van de onderlinge relaties. “Zo woont hier iemand die al onze fietsen repareert en mijn man enthousiasmeert eenieder om mee te werken in de gezamenlijke moestuin.” Er staan 40 huisjes op het terrein, er wonen 67 mensen en er verblijven ongeveer 30 paarden. Ook staan er enkele seizoenhuisjes die in de zomermaanden als vakantieverblijf kunnen dienen.

Contrast

“Het is fijn om hier te wonen en te werken”, zegt Daphne Koenders. “We hebben een gezellig klein huisje kunnen kopen, vanuit onze tuin kijken we uit

op de paarden en in de zomer slapen we wel eens onder een klamboe in de tuin. Ik vind het heerlijk om lange boswandelingen te maken en voor de variatie hebben we ook een klein bootje liggen bij Camping Oosterbeeks Rijnoever, waarmee we vaak even gaan varen. Nog maar een paar jaar geleden woonde ik vierhoog achter in de drukke, vervuilde binnenstad van Rotterdam met elke nacht het lawaai van trams en illegale autoraces. Het contrast kan niet groter. Mijn leven hier en nu op De Maesberg is een droom die in vervulling is gegaan.”

Kijk ook op de website van Daphne: metgezel.org.

(advertentie)

Een Gouden Boekje ter ere van 90 jaar Park de Hoge Veluwe

Het Witte Fietsje op avontuur

Het Witte Fietsje heeft zin in een avontuur. Hij wil zelf het park ontdekken! Kleine eekhoorn wil dolgraag mee en hopt achterop.

Onderweg zien ze iconische plekken van het park zoals de blauwe schep, de heidebeek en Museonder, terwijl er steeds meer dieren aanhaken.

Het wordt een gezellige en soms uitdagende rit waarin ze over de natuur, de kenmerken van het Park en elkaar leren.

Dit Gouden Boekje neemt jonge kinderen op speelse wijze mee op avontuur door het mooiste park van Nederland: het Nationale Park de Hoge Veluwe.

Boekenmarkt op 4 oktober

Vanwege het succes van het afgelopen jaar organiseren wij dit jaar weer een boekenmarkt in de Dorpskerk Schaarsbergen op 4 oktober van 13.30 uur tot 16.30 uur. De opbrengst van de markt wordt verdeeld tussen de muziekvereniging Eendracht Schaarsbergen en de kerk, die het geld voor het onderhoud van gebouw, erf en terrein zal gebruiken.

Inleveren boeken

U kunt uw boeken inleveren op zaterdag 13 en 27 september tussen 10 uur en 12.30 uur bij het verenigingsgebouw de Lariks van de muziekvereniging Eendracht aan de Kemperbergerweg 815. Mocht u op deze dagen niet in de gelegenheid zijn om de boeken te komen brengen, neem dan contact op met:

Yolanda Bosman 06-12219493

Marcel Bax 06-10551250

Walking Football bij VDZ

Walking Football is een snelgroeiende sport voor 55/60-plussers. Er zijn ruim 400 Walking Football clubs in Nederland. Ook bij de Arnhemse voetbalvereniging VDZ wordt wekelijks wandelvoetbal gespeeld.

Coördinator Jon Heil is blij met Walking Football bij VDZ: “Zelfs met mijn nieuwe heup gaat het prima en is het hartstikke leuk om te doen. Iedere week zien we wel een nieuw gezicht. De jongste is 58 jaar en de oudste deelnemer 79. En kun je een keer niet, dan is dat natuurlijk geen probleem.”

Bij VDZ wordt elke maandagochtend gespeeld van 11 tot 12 uur. Je vindt VDZ op Sportpark Cranevelt vlakbij het Rijnstate ziekenhuis. Bij genoeg animo kan er ook op andere dagen worden gevoetbald.

Kom gerust kijken of een keer proefdraaien. Meer informatie op www.vdz-arnhem.nl of stuur een email naar walkingfootball@vdz-arnhem.nl.

Walking Football bij VDZ

Meld je snel aan of kom een keer proeftrainen!

Voor 55/60-plussers!

- ✓ Elke maandagochtend van 11:00 tot 12:00
- ✓ Bij VDZ op Sportpark Cranevelt
- ✓ Sportief en met plezier in beweging blijven
- ✓ Wandelfit is voldoende
- ✓ Kom een keer sfeerproeven of draai een proefpartijtje mee

Meer informatie op www.vdz-arnhem.nl of mail naar walkingfootball@vdz-arnhem.nl.

DEN STROOPER

PANNENKOEKEN

Koningsweg 18 (Hoek Kemperbergerweg) Arnhem - Schaarsbergen
T. 026 35 16 987 • e. mail@denstrooper.nl

www.denstrooper.nl

*Gezellig en lekker eten
in een bosrijke omgeving!*

(h)eerlijk Buitenleven
totaaltuin

Totaaltuin houdt van buiten leven! Wij leggen tuinen aan die passen bij huis en omgeving. Uw 'groene' toekomst begint pas echt met een tuin die past!

Bestrating van terras, het plaatsen van een kapschuur of enkel het ingraven van een trampoline. Totaaltuin levert maatwerk en kwaliteitsproducten van tuinhout en overige tuinproducten.

Schelmseweg 67 6816 PA Arnhem 026 443 14 74 info@totaaltuin.nl www.totaaltuin.nl

Lab Landschapspijn in Schaarsbergen

Samen kijken naar een veranderend landschap

Door Christianne de Kort

In het voorjaar van 2025 doken bewoners, samen met ecologen, filosofen en kunstenaars, het landschap in voor het bijzondere project Lab Landschapspijn. In stilte wandelden ze door bossen en over heide, stonden stil bij wat verandert en wat verdwijnt. En bij wat dat met hén doet.

Ze onderzochten hoe klimaatverandering en stikstofneerslag niet alleen de natuur aantasten, maar ook ons gevoel van thuis en verbondenheid. Maken we ons zorgen over de verdwijning van soorten als de komma-vlinder of tapuit? Zien we het nog, of valt het ons nauwelijks op? En kunnen we rouwen om een verdwenen vlinder of dode eik? Met gedichten, gesprekken, creatieve vondsten uit de natuur en aandachtig kijken, gaven

deelnemers woorden aan hun landschapspijn én aan hun hoop.

Het resultaat is te beluisteren in de luisterwandeling Landschapspijn Veluwe. Een podcast die je uitnodigt om opnieuw te kijken naar de Veluwe van nu en te dromen over de Veluwe van morgen.

Meer info en de link naar de podcast vind je op lablandschapspijn.nl

(advertentie)

VINCENT MANDEMAKER
ALLROUND KLUSSENBEDRIJF
voor al uw klussen in en rond het huis

Strolaan 25, 6816 PM Arnhem (06) 42 11 86 32
info@klusbedrijfvincentmandemaker.nl
website: klusbedrijfvincentmandemaker.nl

Nieuwsbrief Dorpsraad

Blijf op de hoogte van alle nieuwtjes in Schaarsbergen! De nieuwsbrief wordt regelmatig verstuurd. U kunt zich aanmelden via www.schaarsbergen.nl

Berry de Reus Fotografie

Veel boeiende hobby's!

Dit najaar is het Fien Leuvenink die onze rubriek "wie de jeugd heeft" vult.

Door Abco Blok

Friesland x Achterhoek

Fien is de dochter van Kees Leuvenink, een Achterhoeker, en de Friese Jolanda Terpstra. Pa is een senior op het gebied van waterkeringen en dan hebben we het over heuse dijken. Ma is onderzoeker bij de GGD en heeft dus goed zicht op hoe het met de gezondheid gaat van de Gelderlanders. Fien is een meisje met mooie, engeltjes-achtige, lange blonde haren. De familieleden van moeders kant zijn allemaal echte Friezen die ook allemaal Fries spreken. Om te zorgen dat

Fien en haar broer Max de familie kunnen volgen, heeft moeder Jolanda hen een beetje Fries bijgebracht zodat ze niet schaapachtig langs de lijn staan als de rest met elkaar praat. Of Fien ook het Achterhoeks van vader Kees helemaal kan volgen, werd tijdens het interview niet duidelijk.

School en toekomst

Wat Fien later zelf gaat doen, weet ze nog niet helemaal. Iets met dieren lijkt haar nu wel wat. Maar dat kan variëren van een ondersteunende functie tot en met

dierenarts. Tot nu toe heeft ze basisonderwijs gevolgd op de AMS (Arnhemse Montessori-school) waar ze het best naar haar zin had. Na de zomervakantie gaat ze naar het gymnasium op het Rhedens in Rozendaal. Voor de zomervakantie is ze er al geweest voor een kennismaking met haar nieuwe klas. Ze hebben wat kennismakingsspelletjes gedaan en gekletst met elkaar, dat vond Fien leuk. Ze heeft nu echt wel een idee bij wat voor medeleerlingen ze in de klas komt. Over vijf jaar moet ze weten wat ze als

vervolgopleiding wil doen en dan kan ze haar laatste jaar in. Max, haar veertienjarige broer zit al op het Rhedens. Leren is nog niet de hobby van Fien maar ze heeft er ook geen hekel aan. De afstand tussen haar woonhuis en het Rhedens gaat ze fietsend afleggen. Haar vriendinnen die ook naar het Rhedens gaan, wonen in de buurt van het Nederlands Openluchtmuseum. De bedoeling is dan om te verzamelen bij de Chinees. De lessen beginnen om 8.30 uur.

Hobby's

Wie denkt dat Fien straks alleen achter de studieboeken te vinden is, heeft het mis, want ze heeft ook nog een stel boeiende hobby's. Ze speelt trompet bij JES! Arnhem, de jeugdafdeling van muziekvereniging Eendracht. Op een open dag was ze daar gaan kijken en leek het haar heel leuk. Na een proefles wist ze het zeker en heeft toen gekozen voor de trompet. Om goed trompet te kunnen spelen, moet je voldoende lipspanning op kunnen bouwen en dat lukte haar. Voor ze echt mee mocht doen met optredens van JES! moest ze eerst

laten horen en zien dat ze het instrument voldoende beheerste. Voor het A-diploma moet je een theoretische en een praktische toets doen. Ze moest vijf nummers kunnen spelen. Nu gaat ze wekelijks naar de Lariks, op maandag een half uur les en dan op donderdag een uur samenspelen met de dertien andere leden. Thuis veel oefenen is natuurlijk ook heel belangrijk om de kunst echt goed onder de knie te krijgen.

Haar andere grote hobby ligt ook aan de Kemperbergerweg, te weten paardrijden bij stal Mansour. Springen vindt ze het mooist. Eerst even warmspringen over een lage hindernis en dan door naar hindernissen van wel een halve meter hoog. Drie paarden hebben haar voorkeur, Zorro, Beer en Spencer. Spencer is heel lief maar heeft wel een eigen karakter. Het mooiste vindt ze dat de achtentwintig jaar oude Spencer zo hoog opgooit, en dat komt goed uit met springen. Het kijken naar een Concours Hippique vindt ze prachtig, want daar komen de grote namen en dus de beste ruiters. Wandelen doet

ze ook graag. Afgelopen editie heeft ze weer de 4 x 5 km gelopen tijdens de avondvierdaagse van Schaarsbergen. Als Fien thuis is, tekent ze graag waar ze zich heerlijk in kan uitleven. Naast muziek spelen, luistert ze ook graag naar K-pop. K-pop staat voor Koreaanse popmuziek. Stray Kids is haar favoriete band. Stray Kids bestaat uit acht jeugdig uitziende Koreaanse leden. De band zingt zowel in het Engels als in hun moedertaal, het Koreaans. De muziek luistert ze zowel alleen als samen met haar vriendinnen.

Schaarsbergen

Op de vraag naar haar mening over Schaarsbergen zegt ze dat ze ons dorp mooi vindt, maar o zo saai voor jongeren. Er zijn geen plekken om lekker te kunnen hangen met leeftijdgenoten. Er is behalve Koningsdag en de Kerstmarkt geen bal te doen. Die twee dagen vindt ze dan ook top. Wat dan weer wel leuk is aan wonen in Schaarsbergen, is dat ze hier een poes hebben, en dat er twee kippetjes vrij rond het huis scharrelen.

Berry de Reus Fotografie

Volkstuin Vereniging Schaarsbergen bestaat 40 jaar

Door Kirsten Leijnse

Bietjes, peen, prei, boerenkool, boontjes, granen, aardappels, pompoen, courgette, tomaten, bloemen, kruiden, fruit, het is te veel om op te noemen. Allemaal groeit het in de Schaarsbergse volkstuinten. Het complex, gelegen achter Casa Nova, bestaat dit jaar 40 jaar. Alle reden om de tuin eens in het zonnetje te zetten.

Een klein paradijsje

Op een zonovergoten maandagmorgen tref ik om 9 uur Marjan, André en Ellen op het volkstuincomplex De Kemp. De tuin is verder verlaten, de vogels fluiten en er groeit en bloeit van alles. Wat een mooie plek is dit! Tot 1985 werd dit stuk grond gebruikt door de boer van het Lage Erf om hier mais te verbouwen. Hij verkocht de grond aan de gemeente, en de gemeente verpacht het sindsdien aan de Vereniging die de Volkstuin beheert.

Nog voor ik goed en wel ben gearriveerd, gaat het al over groente. Wat kun je allemaal doen met de overdaad aan courgettes die momenteel van de tuinen komen? Wecken, soep maken, bakken, vullen... , maar natuurlijk ook weggeven aan mensen zonder tuin. Marjan, André en Ellen zijn oudgedienden op de tuin, de eerste twee zijn lid van het bestuur van de vereniging en alle drie zijn ze lid van de feestcommissie voor de viering van het 40-jarig bestaan van de tuin op 27 september.

De ene tuin is de andere niet

Ik krijg een rondleiding over het complex, dat bestaat uit circa 40 tuinen. Er zijn hele tuinen (150m²) en halve tuinen (75m²). Zeker als je net begint is een halve tuin aan te raden, het is best veel werk. En wat vooral ook opvalt is dat iedere tuin weer anders is. Sommige heel strak en netjes, andere wat meer rommelig en een enkele overgroeid. In de tuinen staan zitjes, voor een fijne pauze, maar geen huisjes. Het is niet de bedoeling dat mensen er blijven slapen. Naast groente en fruit staan in veel tuinen allerlei soorten bloemen. Ik had dat niet bedacht, maar die trekken natuurlijk bijen en insecten aan die nodig zijn voor de bestuiving. Naast gewilde gasten komen in de tuinen ook minder welkome bezoekers. Er zijn veel muizen, soms slakken, en de aardappels hebben last van de coloradokever. Chemische bestrijding is echter uit den boze, er wordt alleen biologisch bestreden. In sommige tuinen staat zoveel groente dat ik me afvraag hoe dat ooit op gaat. Maar er wordt uitgelegd dat er ook heel veel weggegeven wordt aan vrienden en familie. Ook heeft de tuin sinds dit jaar afspraken met de voedselbank. Teveel aan groente kan daarnaartoe.

Hoe veel tijd kost dat nou zo'n tuin

Het lijkt me hartstikke leuk zo'n tuin, maar als ik vraag naar de tijdsinvestering van mijn rondleiders dan schrik ik toch wat terug. Het onderhouden van een tuin kost natuurlijk tijd. Sommige mensen zijn hier iedere dag wel een uur of langer, maar om de zaken te onderhouden, is een paar keer in de week toch wel minimale. Onkruid wieden, planten, water geven en oogsten natuurlijk. Naast de eigen tuin is er twee keer per jaar een ge-

zamenlijke tuindag om het terrein te onderhouden, met daarna meestal een gezellig etentje op de tuin. Eind september is er een oogstfeest waar iedereen iets lekkers meeneemt, uiteraard van eigen tuin. Als mensen vakantie hebben of door omstandigheden een tijd niet kunnen komen, zorgen anderen voor de tuin. Een echte vereniging dus.

Het feest

Op zaterdag 21 september is het feest op de tuin. Dan wordt het 40-jarig bestaan gevierd. Er wordt lekker gegeten, er zijn bubbels en live muziek. Vanaf 13.00 is de tuin ook open voor niet-tuinierders.

Zelf tuinieren

We sluiten af bij de tuin van Marjan. Hier zit duidelijk veel werk in. Wat staan alle planten er mooi bij. Marjan vertelt over haar planten en raadt aan de Belgische tuinvlogger Angelo Dorny te volgen. Hij weet heel veel van tuinieren en verkoopt ook bijzondere zaden. Wilt u zelf graag een tuin: er is een wachtlijst, maar die is niet heel lang en nieuwe mensen zijn zeer welkom. En ook als je geen tuinambities hebt, kom langs op het feest op 21 september!!!

vttv-schaarsbergen.nl

Mijnhart

UITVAARTVERZORGING

24-uurs opbaarkamers in
Oosterbeek en Wageningen

Rouwcentra:

Utrechtseweg 220, 6862 AZ Oosterbeek
Kamperdijklaan 6, 6866 BR Heelsum
Generaal Foulkesweg 50, 6703 BT Wageningen
Thorbeckestraat 1, 6828 TS Arnhem

Telefoon 026-333 30 29

info@mijnhartuitvaartverzorging.nl
www.mijnhartuitvaartverzorging.nl

UITVAARTVERZORGING
KRAMER
SEDERT 1885

Er komt een moment
dat je los moet laten
wat je lief is.

In de gehele regio met rouwcentra in
Apeldoorn, Arnhem, Velp en Westervoort.

Directe hulp
026 442 31 02

www.uitvaartverzorgingkramer.nl

Natasja Huting

uitvaartbegeleiding

06 - 11 59 65 04

info@natasjahuting.nl | www.natasjahuting.nl

Ongeacht of, hoe en waar u verzekerd
bent, u kunt altijd bij mij terecht.

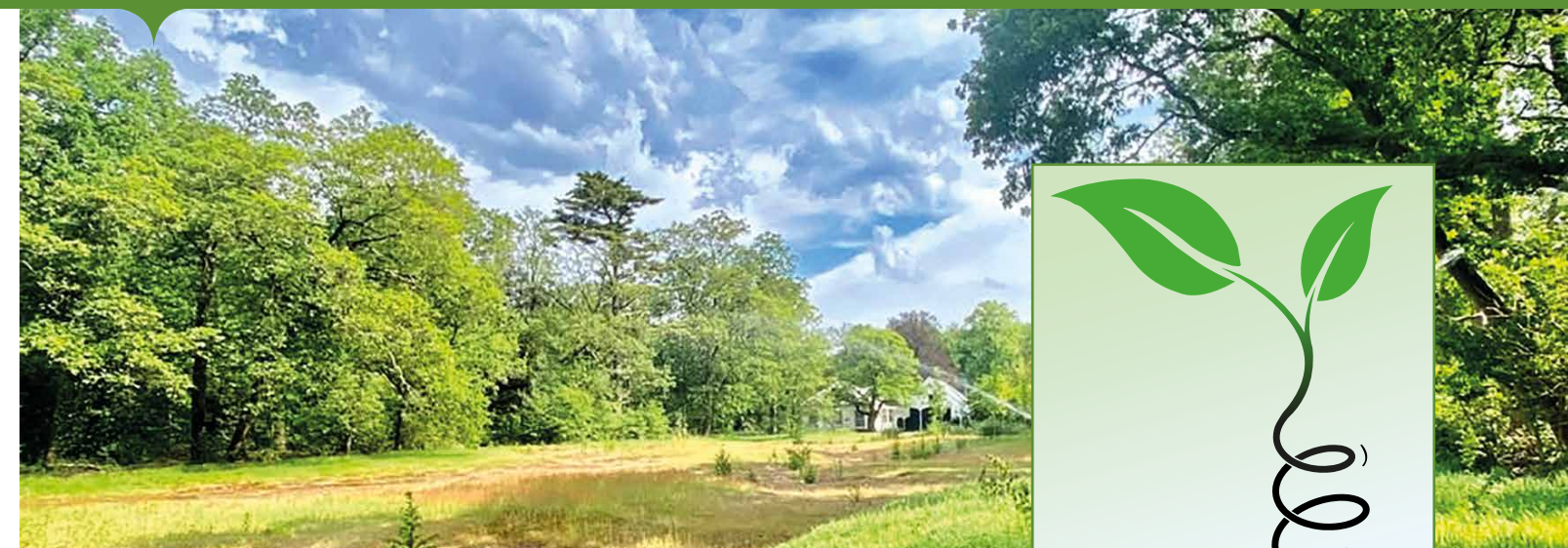
*"Wie ooit geluk
in liefde vond,
begräaft verdriet niet
in de grond, maar
houdt de stille vlam
aan 't branden
en warmt daaraan
de lege handen."*

BMV
DYNAMIS Woningmakelaars

Uw makelaar in Schaarsbergen

026 355 21 00 | wonen@bmvmakelaars.nl

Wijksafari

Ook dit najaar op ontdekkingstocht:
wijksafari's in september en november

De wijksafari's in Schaarsbergen zijn inmiddels een begrip en ook dit najaar gaan we weer samen op pad! Grijp je kans om bijzondere plekken in ons dorp te verkennen, samen met andere dorpsgenoten. Er staan twee unieke bezoeken op het programma die je niet wilt missen.

Zaterdag 27 september: de Reinouthoeve & Landgoed 't Heuvelink (14.00 – 17.00 uur)

We starten het najaarsprogramma met een exclusief kijkje in de vliegtuighangars uit de Tweede Wereldoorlog bij de Reinouthoeve. Ook bezoeken we landgoed 't Heuvelink aan de Koningsweg waar de beheerder ons van alles over de flora en fauna kan vertellen. Een unieke kans om meer te leren over deze parels in onze directe omgeving.

Fiets en wandel je mee?

Meld je aan vóór vrijdag 19 september via
wijksafarischaarsbergen@gmail.com.

Zaterdag 1 november: museum Garderegiment Grenadiers & Jagers (14.00 – 16.00 uur)

De laatste wijksafari van dit jaar brengt ons op een bijzondere plek binnen de hekken van de Oranje-kazerne: het museum Garderegiment Grenadiers & Jagers, het oudste militaire museum van Nederland. We worden ontvangen door veteranen in een monumentaal pand, dat gedurende de oorlogsjaren deel uitmaakte van Fliegerhorst Deelen.

Let op: vanwege veiligheidsvoorschriften is aanmelden verplicht; dit kan uiterlijk tot woensdag 22 oktober via wijksafarischaarsbergen@gmail.com.

Waarom mee op safari?

De wijksafari's zijn laagdrempelig, verrassend en vooral heel gezellig. Een mooie manier om meer te leren over je eigen omgeving én andere Schaarsbergers te ontmoeten. Of je nu al jaren in het dorp woont of nog maar net: je bent van harte welkom!

Meld je op tijd aan, dan houden wij een plekje voor je vrij. Tot dan?

“Dat ís me toch een portret zeg...”

Interview met Ronald Mullié

Door Herman Boesveld

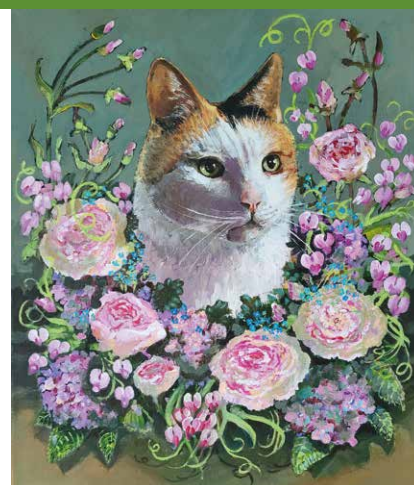
Onze lieve Heer heeft rare kostgangers, Schaarsbergen bijzondere inwoners.

Een schitterend huis, geheel van hout op stenen fundering te midden van veertien hectare natuur en in Schaarsbergen. Leuk raadsel hè. Blijft het ook.

Ik zit tegenover Ronald Mullié in zijn atelier op de eerste verdieping. Huis uit 1917, inmiddels aangepast aan de moderne tijd. Ik ben omringd door schilderijen, merendeels honden en katten. Waar ben ik nu weer terecht gekomen? Het is Ronald zelf geweest, die met de redactie contact opnam, want hij wilde meer aandacht voor zijn project “portret van je huisdier”.

Portret van je huisdier

De honden en katten op de schilderijen zijn levensecht en “vermenselijkt”. Ronald kan alles tekenen wat hem interesseert en heeft dat talent niet van zijn ouders, ondernemers, die wisten dat je met schilderen geen droog brood kunt verdienen. Ronald overigens wel. Ik leer dat schilderen een combinatie is van techniek en leren kijken, en ik stel ook vast dat de prijs-kwaliteitverhouding dik in orde is. Had ik hem twintig jaar geleden ontmoet, dan hingen er nu twee schilderijen van ruwhaarteckels in mijn kamer.

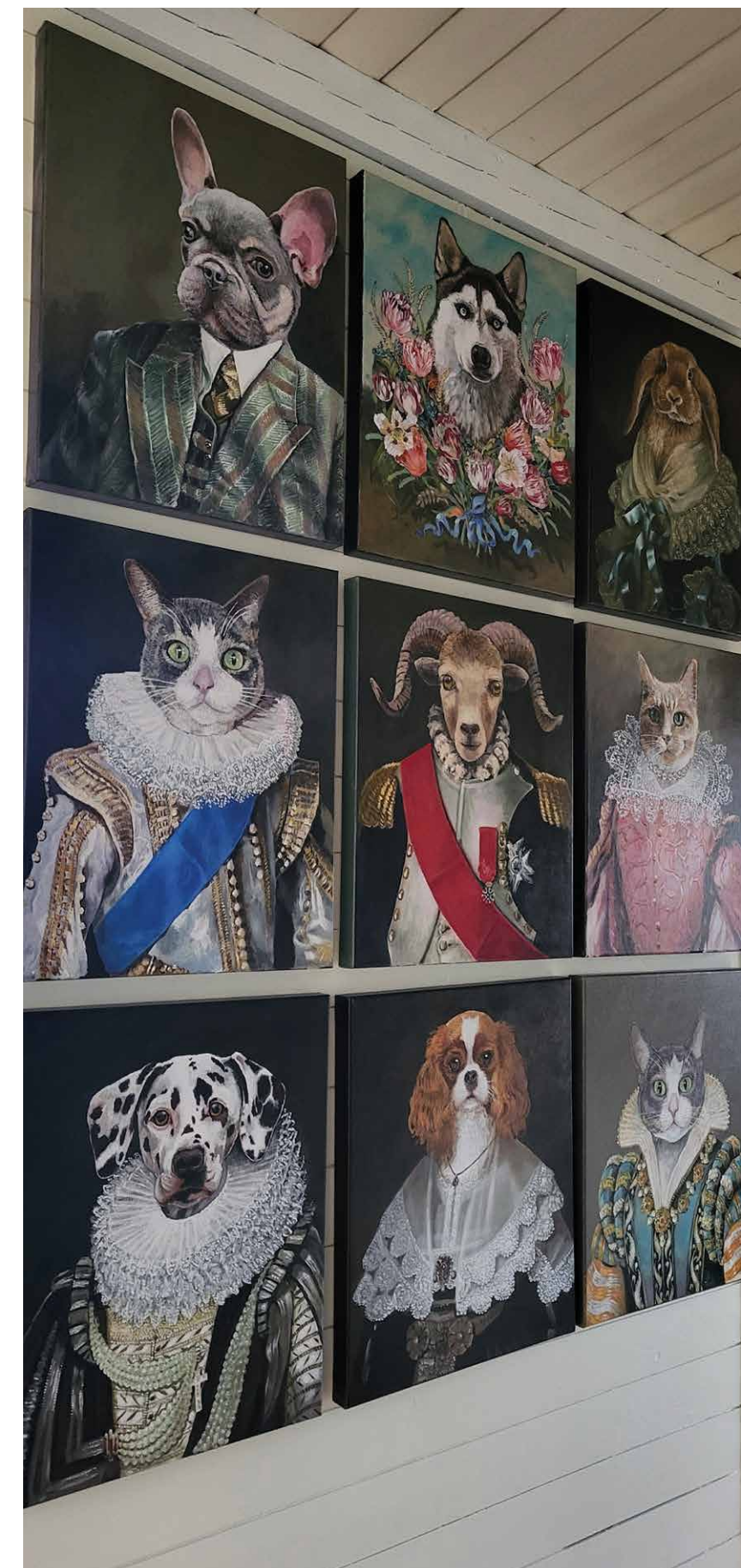

Hoe gaat nu zoiets?

De klant meldt zich en maakt zelf een foto van zijn/haar huisdier; Ronald beoordeelt de foto en gaat er, indien ja, mee aan de slag. Het werk is klaar als de klant 100% tevreden is. Bij de onthulling staat naast een drankje en een hapje altijd een doos met papieren zakdoekjes klaar en niet zomaar.

Contact:
06-20840475
ronaldmullie@hotmail.com

Instagram: Ronald Mullie (Ronald Mullié)
Facebook: #ronaldmullieart

Bioblitz

Bezoekers Het Nationale
Park De Hoge Veluwe
tellen dier- en
plantsoorten

Roodpootvalk vrouwtje - Foto Hans Drijer

Boommarter - Foto Wim Weenink

De boommarter

Stapeltje drollen

De jongen (een tot vijf stuks) worden tussen eind maart en eind april geboren. De moeder kiest daarvoor een geschikte nestboom die via andere bomen goed bereikbaar is. Zo kan ze verschillende routes kiezen naar het nest. De nestboom heeft bij voorkeur meerdere holtes, bijvoorbeeld verlaten spechten-holen of natuurlijke holtes die met elkaar verbonden zijn. Je kunt een nestboom herkennen aan de latrine: op een tak vlak bij het nest groeit een stapeltje drollen. Meestal kiest de boommarter voor een eik, beuk of den.

Voedsel

De boommarter scharrelt zijn voedsel bij elkaar door te eten wat hij tegenkomt. Zijn dieet bestaat uit insecten, vogels en eieren, kleine zoogdieren (van muizen tot konijnen), aas en af en toe een eekhoorn. In de nazomer en herfst eet hij veel bessen en vruchten.

Leefgebied

In bomen en bossen voelen boommarters zich thuis. Hun schuilplaats bestaat meestal uit een holle boom, maar ook wel uit konijnen-, vossen- of dassenholen. Ze leven bij voorkeur in oude bossen, waar veel boomholtes zijn. Dat kan zowel loof- als naald-, als gemengd bos zijn. Het Park is door zijn diversiteit in (oude) bossen een geschikte plek voor de beestjes.

Afgelopen mei werd er gedurende een aantal weken druk geteld in Het Nationale Park De Hoge Veluwe. Bezoekers, maar ook vrijwilligers, deden mee aan de Soorten Challenge. Samen telden ze 3.411 planten en dieren, waaronder een aantal (zeer) zeldzame soorten.

De Soorten Challenge is een zogeheten bioblitz. Bij een bioblitz worden er in een bepaalde tijd zo veel mogelijk flora- en faunasoorten geteld in een afgebakend gebied. De Soorten Challenge is in alle Nederlandse Nationale Parken gehouden. Bezoekers zochten alleen of samen met boswachters, (vrijwillige) gidsen en andere natuurliefhebbers naar planten en dieren. Ze gaven hun waarnemingen door via de app Obsidentify of de website Waarneming.nl.

En de winnaar is...

In het park De Hoge Veluwe werd geteld van zaterdag 17 mei tot en met zaterdag 31 mei, door in totaal 264 deelnemers. Samen namen zij 671 verschillende soorten waar. De boompieper werd het vaakst geteld.

Zeldzame soorten

Er werden flink wat zeldzame diersoorten geteld (soorten die op de Rode lijst van bedreigde soorten

staan). De tellers vonden onder meer de gouden tor, venwitsnuitlibel en de roodpootvalk. Sommige aangetroffen soorten zijn zelfs zeer zeldzaam, zoals de oostelijke witsnuitlibel en de maanwaterjuffer. Voorbeelden van zeldzame planten die werden waargenomen zijn de veldhondstong, valkruid, grondster en de zijdeplant.

Waardevolle informatie

Het tellen van dieren en planten is op meerdere fronten nuttig. Door vogels te spotten, planten te benoemen en insecten te tellen leren mensen de rijkdom van de natuur beter kennen en begrijpen. Daarnaast zijn de verzamelde gegevens waardevol voor het Park en voor de andere Nationale Parken. Ze geven een beeld van de verschillende soorten die in een gebied leven en soms komen er verrassende soorten naar voren. Tot slot worden de gegevens opgenomen in een wereldwijd biodiversiteitsplatform. Verschillende organisaties gebruiken deze gegevens, onder meer voor het volgen van de verspreiding van soorten en van klimaatverandering. Ook komen ze van pas bij de vroegtijdige waarschuwing voor invasieve uitheemse soorten.

Het volledige soortenoverzicht van Het Nationale Park De Hoge Veluwe is te vinden op: waarneming.nl/bioblitz/17434/soorten-challenge-nationaal-park-de-hoge-veluwe/

De boommarter is een actief beestje. Hij rent over boomstammen en springt van tak naar tak. In de zomer is hij extra actief. Er wordt dan gepaard en voedsel gezocht voor de jongen. De kans om deze zeldzame martersoort in Het Nationale Park De Hoge Veluwe te zien is dan iets groter.

In Het Nationale Park De Hoge Veluwe is een aantal plekken waar boommarters zitten. Maar het is lastig om ze te spotten, want ze laten zich zelden zien. De Faunawerkgroep van het Park zoekt elk jaar naar sporen van het dier, zoals uitwerpselen, afgebeten vogelveren, prooiresten en haren rond gaten in bomen. In 2024 vond de werkgroep op verschillende plekken sporen, en een enkele jonge marter. Hierover is meer te lezen in het Faunajaarverslag 2024 op de website van het Park.

Verlengde draagtijd

Boommarters paren van juli tot half augustus. Na de bevruchting deelt de eikel zich een aantal keer en gaat dan in rust. Rond januari nestelt de eikel zich in de baarmoederwand en vanaf eind februari/begin maart ontwikkelt het embryo zich verder. Dit heet ook wel verlengde draagtijd.

Stal Mansour

Al ruim 50 jaar méér dan een manege!

Aan de zuidgrens van Nationaal Park De Hoge Veluwe ligt een bijzondere manege: Stal Mansour. Middenin de natuur leer je niet alleen paardrijden, maar ben je welkom voor veel meer: trektochten, buitenritten, grondwerk, coaching... ga maar door. Wij vinden dat paardrijden leuk moet zijn voor mens én dier. Kom maar eens kijken bij onze bewegingsstal of de activiteiten die we organiseren.

Dat alles maakt ons zoveel méér dan alleen een manege!

Kemperbergerweg 793
6816 RW Arnhem
info@mansour.nl
026-4423006
www.mansour.nl

Renzo Hop

Bosbouw en houtbouw
Info@renzohop.nl Tel: 0625037536

Er was eens ... een egel

Door Dick Zutt

Onze tuin is een bron van inspiratie om over te schrijven. Altijd weer. Zo hebben we het in deze column eerder gehad over salamanders, siamezen, de nationale vogeltelling en over trompetbloemen. Sinds dit voorjaar hebben we een nieuwe passant ... een egel. Super-leuk. 's Avonds zo rond de schemering komt de egel aanscharrelen en snuffelen tussen restjes vogelvoer. Ik wist eigenlijk niet dat egels vogelvoer aten, volgens mij wordt geadviseerd ze kattenbrokken te geven en een schaalje water (vooral géén melk). Ook weet ik dat ze slakken op het menu hebben staan. Top. Mijn vriendin is nogal van het bijvoeren en zo hebben we naast diverse soorten paardenvoer, kattenbrokken ook vogelzaad en salamandervoer in huis (vlokreeftjes) en sinds kort dus speciaal egelvoer, verkrijgbaar bij hoe-kan-het-ook-anders de Intratuin. Het ruikt naar en ziet eruit als kattenbrokken, maar de brokjes zitten in een verpakking met opdruk 'speciaal voor egels' en ze zijn wel drie keer zo duur als kattenvoer. Het zijn slimme marketingmensen bij de Intratuin. Overigens hebben we sinds een tijdje ook een speciaal egelhuisje aangeschaft en in elkaar getimmerd. Ook verkrijgbaar bij hoe-kan-het-ook-anders.

En toen, ergens begin juli op een vrijdagavond, werden onze katten ineens superactief en keken met gespitste oren door de schuifpui naar buiten. Wat was er te zien? We hoorden een raspend geluid, grah-grah-grah, en zagen twee donkere bolletjes om elkaar heen draaien op ons terras. En jawel hoor, we zaten eerste rang bij het

paringsritueel van twee egeltjes. Dat hadden we nog nooit gezien. Ze bleven maar om elkaar heen draaien dus uiteindelijk toch maar op Google opgezocht hoe dit verder zou gaan. Op de vraag hoe twee egeltjes het doen is het antwoord natuurlijk: heel voorzichtig! In het echt duurt het vooral lang tot er wat gebeurt. Wel draaiden ze bijna om elkaar heen de vijver in, en dan is de vraag ook of egels kunnen zwemmen? Nog een keer googlen. Uiteindelijk draaiden ze door de struiken heen richting de tuin van onze burens en dat was het ... voor de vrijdagavond dan voor zover wij weten. Maar vorige week kwam er een berichtje op de buurtapp dat een buurvrouw zich ontfermd had over een kreupel egel, een mannetje. Ze had ook gelijk de dierenambulance gebeld en die hebben 'm opgehaald. Waarschijnlijk een gebroken pootje; de egel wordt opgelapt en weer teruggezet in z'n territorium wanneer het is genezen. Egels blijken tot zo'n anderhalve kilometer in omtrek actief te zijn en wij maakten ons ook een beetje zorgen omdat onze egel eigenlijk ook al even niet op bezoek was geweest, tot een paar dagen terug dus. Ze is er weer, maar wel alleen. Zou ze weten wat er gebeurd is? Ik hoop dat het allemaal goed gaat komen, dat ze jonkies krijgen en dat het sprookje eindigt met ... en ze leefden nog lang en gelukkig.

Rest mij nog even te noemen dat Dierentehuis Arnhem alleen maar kan bestaan dankzij inzet van vrijwilligers en op basis van giften. Dus geef en blijf vooral geven! dierentehuisarnhem.nl

Vertrek vol weemoed

Berry de Reus-Fotografie

Door Herman Boesveld

Iedereen in/op Schaarsbergen kent het gebouw, maar bijna niemand is er ooit binnen geweest, de Dorpskrant wel! Bij geruchte hadden we vernomen dat de Karmelietessen gaan vertrekken, de bewoonsters van dat gebouw. En dus wil de Dorpskrant daar meer van weten.

Bij de ingang staat 'Karmel Nazareth', dus we zijn aan het goede adres, vlakbij is camping Warnsborn. De priorin-overste, zuster Lucia, blijkt gaarne bereid ons te woord te staan, wie niet. Omdat het interview plaatsvindt in de periode tussen de begrafenis van wijlen Paus Franciscus en het daaropvolgende conclaaf van de stemgerechtigde kardinalen, gaat de eerste vraag natuurlijk over de overleden Paus.

Eén en al lof. De film "Conclave", die zeer veel aandacht en lof heeft gekregen in de wereld van film-liefhebbers, zullen de acht zusters die het klooster telt, niet zien, ze gaan niet naar de bioscoop en ze hebben geen Netflix.

Contemplatief

De zusters leiden een contemplatief leven, dat wil zeggen, dat hun leven gericht is op stilte en gebed. Zij bidden voor de wereld en voor de vele mensen die regelmatig om hun gebed vragen. Daarom is hun leven zoveel mogelijk naar binnen gericht. Naast het gebed moest er natuurlijk ook gewerkt worden, maar dat gebeurde zoveel mogelijk in het klooster zelf. De zusters hebben "thuiswerk" gedaan en onder meer gedurende tien jaar een hostiebakkerij gehad. De deur stond en staat altijd open voor mensen die daar behoefte aan hebben en dat zijn er velen.

De geschiedenis

De geschiedenis van de Karmelieten gaat terug naar de tijd van de profeet Elia, wiens volgelingen zich als kluizenaar op de berg Karmel vestigden. Zo ontstonden er langzamerhand kloostergemeenschappen, Karmels, eerst voor de mannen, later ook voor vrouwen. Er waren heel veel intredingen. Een belangrijke vrouw in deze geschiedenis is Teresa van Avila, die een hervorming doorvoerde. Zij stichtte in Spanje een aantal kloosters met kleine gemeenschappen.

In Karmel Nazareth hebben in de loop der jaren veel zusters gewoond en gebeden. In het aan mij uitgeleende boek "Radicaal Kloosterleven, ongeschoeide Karmelietessen in de Nederlandse katholieke kerk 1872-2020", ruim 700 pagina's dik, staat te lezen dat de jaren 1970-2020 getekend zijn door krimp en vergrijzing. Doordat er geen of weinig intredingen waren, moest er aan de toekomst gedacht worden. Allereerst heeft zo'n dertig jaar geleden een fusie plaatsgevonden en zo'n twaalf jaar geleden zijn zusters uit Indonesië de gelederen komen versterken. Hoewel er vier jaar geleden nog een intrede is geweest, moest er verder gedacht worden. Het kloostergebouw werd te groot en de gemeenschap te klein. Zo hebben de zusters het besluit genomen om te gaan verhuizen naar Oirschot. Daar werd in 1644 het eerste Nederlandse Karmelietessenklooster gesticht.

In de jaren '90 werd in het kader van een fusie bij het klooster een verzorgingsgedeelte gebouwd voor zusters die zorg nodig hadden. Het oorspronkelijke klooster wordt nu verbouwd voor de zusters van Karmel Nazareth, die daar dan hun Karmelleven kunnen voortzetten met eventuele hulp van faciliteiten van het verzorgingsgedeelte.

In feite heel goed geregeld, maar zuster Lucia was natuurlijk veel liever in Arnhem gebleven, waar het in 1928 begon op het paardenweide naast het klooster aan de Karmelietessenlaan, en waar zij 46 jaar geleefd heeft. Daar stond een groot landhuis, dat werd ingericht als klooster. Toen er intredingen kwamen is het huidige klooster in 1932 gebouwd.

De toekomst

Nu wil de lezer natuurlijk weten, wat er met het gebouw gaat gebeuren. Ten tijde van het interview was dat nog onbekend, maar inmiddels is er duidelijkheid: Elver, de organisatie voor mensen met een verstandelijke beperking (u kent ze van de Bakenbergseweg!), heeft het kloostergebouw gekocht, en op termijn zal het voor behandeling en huisvesting gebruikt gaan worden. Zuster Lucia is blij met deze koper, zo blijft het historische gebouw een plek voor samenleven en zorg. De verhuizing vindt in september plaats. Einde van Karmel Nazareth op Schaarsbergen.

UITGELICHT

Na verwoestende stadsbrand toont Arnhem veerkracht tijdens Open Monumentendag

Arnhem opent op zaterdag 13 en zondag 14 september de deuren van ruim veertig bijzondere gebouwen tijdens de 39ste editie van Open Monumentendag.

Het evenement staat dit jaar in het teken van 'Iconen van Architectuur' en is extra beladen na de stadsbrand van 6 maart 2025, waarbij meerdere monumentale panden in de binnenstad verloren gingen.

Bezoekers kunnen gratis uiteenlopende locaties verkennen, van eeuwenoude kerken tot futuristische gebouwen. Arnhem is bij uitstek een stad van iconische architectuur, met een indrukwekkende doorsnede van bouwstijlen: van middeleeuwse panden en negentiende-eeuwse neoklassieke gevels tot Art Nouveau, wederopbouwarchitectuur en het imposante, futuristische Arnhem Centraal. Het volledige programma staat op www.openmonumentendagarnhem.nl.

Kabouterhuisjes in beeld

Paddenstoelen zoeken in de eigen omgeving

vliegenzwam

door Mireille Combée-Riesenbeck

Met de komst van het herfstweer steken ook de paddenstoelen weer de kop op. Met hun bonte kleuren en uiteenlopende uiterlijk is het tijd om hier eens aandacht aan te besteden.

Wat is een paddenstoel?

Een paddenstoel is het vruchtlichaam van een groot netwerk van schimmeldraden (mycelium) in de bodem of in bomen. Het helpt om organisch materiaal zoals dood hout, bladeren en dode bodemdierpjes om te zetten in voedingsstoffen en mineralen. Het mycelium kan enkele kilometers uitgestrekt zijn en als de omstandigheden juist zijn produceert het 'vruchten' die wij kennen als paddenstoelen. Vaak heeft een mycelium een symbiose (samenwerking) met één of meerdere boomsoorten. Het zet afvalstoffen (bladeren, dood hout, etc.) om in voedingsstoffen die de boom vervolgens met zijn wortels weer opneemt.

In de omgeving van Schaarsbergen worden maar liefst zo'n 400 verschillende soorten paddenstoelen waargenomen. Hieronder zetten we een aantal van deze soorten in op een rijtje:

Vliegenzwam

Met zijn rode hoed met witte stippen de meest markante paddenstoel die we kennen. De vliegenzwam is vaak te vinden in bossen bij beuken, eiken en berken. De hoed kan rood tot oranje zijn en de witte stippen worden minder naarmate hij ouder wordt. De vliegenzwam is licht giftig, maar hij is daarentegen erg fotogeniek. Denk je aan paddenstoelen, dan denk je aan deze, al dan niet met een kabouter erbij.

Tonderzwam

De tonderzwam groeit meestal als een halfronde driehoek tegen (half)dode bomen aan, liefst op berken. Zijn naam dankt hij aan het licht ontvlambare vruchtvlees dat al eeuwenlang wordt gebruikt als tondel, een materiaal om vuur mee te maken.

Stuifzwam

De stuifzwam of bovist is een grote witte tot bruinige bolle paddenstoel die bij openbarsten, als je er bijvoorbeeld op gaat staan, een wolk met sporen verstuift. De meest fotogenieke is de parelstuifzwam, deze komt veelvuldig voor onze omgeving. Deze soort heeft, in tegenstelling tot de andere bovisten, een soort steel en een prachtige fluweelachtige textuur.

Noot van de redactie:

De soorten die in de volgende paragrafen worden beschreven zijn eetbaar, maar:

- Ga nooit zelf plukken als je geen verstand van zaken hebt! Er zijn paddenstoelenexcursies, waarbij je met mensen mee gaat die je veilig kunnen begeleiden in wat je wel en niet kunt plukken.
- In Nederland mag je niet zomaar overal plukken, en als je ergens wel mag plukken mag je nooit meer meenemen dan voor eigen gebruik, dus ongeveer een champignonbakje vol.
- Trek paddenstoelen niet zomaar uit de grond! Snijd ze op maaiveldhoogte recht door met een scherp mes zodat het mycelium heel blijft. Een beschadigd mycelium kan tientallen meters afsterven, waardoor het de komende jaren geen nieuwe vruchten zal produceren. Hiermee breng je dus ook schade toe aan de bomen die afhankelijk zijn van het mycelium.

Zwavelzwam

Een soort die zowel op boomstronken als op levende bomen groeit is de zwavelzwam. Zoals de naam doet vermoeden is deze zwam helder geel tot baksteenrood. Hij groeit voornamelijk op oude eikenbomen maar ook op ander loofhout, zoals eucalyptus. Het vlees van deze eetbare zwam is wit en sappig maar de oudere exemplaren kunnen taai zijn. De Engelsen noemen deze soort 'Chicken of the Woods' want de smaak doet erg aan kip denken. Omdat de paddenstoel veel alkaloiden kan bevatten, is het van belang eerst een klein stukje te proberen alvorens er heel veel van te eten.

Grote parasolzwam

Met recht de grootste soort die te vinden is in onze omgeving. De hoogte van de paddenstoel en breedte van de hoed kunnen wel 40 cm zijn. Deze bruinigrijze paddenstoel heeft een hoed met bruine

vlekjes en een steel met een craquelé zigzagpatroon alsmede een soort kraagje vlak onder de hoed. De hoed kan gebakken gegeten worden als een soort schnitzel. Hoewel goed te herkennen blijft voorzichtigheid geboden omdat er ook giftige parasolzwammen bestaan.

Eekhoortjesbrood

Een boletensoort met een dikke steel en een bruine, gladde hoed. Onder de hoed zijn geen lamellen maar buisjes in een wit tot gelige kleur. Ondanks dat veel mensen hem in het wild niet zouden herkennen heeft bijna iedereen hem wel al een keer gegeten in bijvoorbeeld risotto of in bospaddenstoelensoep. Hij is bekend onder vele namen: Porcini, Steinpilze, Cep of Cepes. Eekhoortjesbrood is een smakelijke paddenstoel die ook wel eens buiten het bos voorkomt, zoals in de middenberm van de Bakenbergseweg en de Jacob Marislaan. Vers is hij het lekkerst, maar je kunt hem ook drogen. Eekhoortjesbrood is echter makkelijk te verwarren met een aantal onsmakelijke alsook met giftige familieleden zoals de satansboleet en de wolfsboleet, dus zorg dat je weet hoe je ze van elkaar moet onderscheiden.

Cantharel

Deze delicatessie met een licht peperachtige smaak wordt in menig sterrenrestaurant verwerkt in heerlijke gerechten. Hij wordt ook wel hanenkam of dooierzwan genoemd. De naam dooierzwan verwijst uiteraard naar de dooiergele tot oranje kleur. De hoed is 3-10 cm breed en licht trechtervormig. De lamellen zijn onregelmatig gevorkt en lopen ver naar beneden op de steel. De geur doet denken aan abrikozen. Deze soort kan alleen ingevroren worden bewaard want hij leent zich niet voor een voedseldroger. En ook hier is er een risico voor de beginnende paddenstoelenzoeker: de Valse Hanenkam die erg op de cantharel lijkt is weliswaar niet giftig, maar wel zeer onsmakelijk. Dus ook hierbij de tip: ga met iemand op pad die ze van elkaar kan onderscheiden.

parelstuifzwam

zwavelzwam

grote parasolzwam met 2 euromunt voor referentie

eekhoortjesbrood

KOOK KUNSTEN.

Iets te vieren?
Daar hoort lekker eten bij!

Kookkunsten verzorgd een heerlijk diner, buffet of hapjes, zodat u en uw gasten kunnen genieten. Ook voor (Buiten)feesten op bijzondere locaties.

'Of een kookworkshop, bijvoorbeeld échte Spaanse tapas of de Arabische keuken. Leuk met vrienden en collega's!'

catering met passie!

www.kookkunsten.com

H. van Hunen 88 jaar

SAMSUNG
TOPSERVICE

Neo QLED

GRATIS BEZORGEN
VAKKUNDIG ADVIES

Nederlands éérste satellietwinkel!
vanhunেন.nl

Arnhem
Steenstraat 11
6828 CA Arnhem
Tel. 026 - 445 7573

Putten
Bakkerstraat 17
3882 AA Putten
Tel. 0341 - 355 466

(BB)bomen
Specialisten in boomverzorging

BB BOMEN SNOEIT BOMEN OP ELKE HOOGTE EN MAAKT HET VEILIG

www.bbbomen.nl
026-301 00 12 . info@bbbomen.nl

kappen · snoeien · onderzoek · ziekten · boomstronken

ELKE ZATERDAG
BEETHOVENLAAN - ARNHEM
VAN 9:00 UUR T/M 16:00 UUR

BLOEMEN EN PLANTEN
OOK VERKRIJGBAAR EEN DEEL VAN DE COLLECTIE VAN FRIENDS-OF.NL

josflowers
jouw bloemist op de markt

HOME-START: zet je eigen ervaring in om een gezin te helpen

Wij zoeken jou! Help een gezin & deel je ervaring.

Zet je ervaring als ouder in om een gezin dat wat extra hulp nodig heeft te ondersteunen

Rijnstad
026 - 312 77 90
homestart@rijnstad.nl

rijnstad

Gezinnen maken soms lastige tijden mee door ziekte, sociaal isolement of geldgebrek. Dan kunnen vrijwilligers van Home-Start een steuntje in de rug bieden.

Vrijwilliger Daphne is sinds november actief bij een Arnhems gezin met een tweeling van 4 jaar. "Als gastouder heb ik veel ervaring met kinderen, en nu mijn eigen kinderen het huis uit zijn, wilde ik graag met een gezin aan de slag gaan."

"Vaak weten ouders wel wat ze moeten doen," legt Daphne uit, "maar lukt het gewoon niet door de omstandigheden. Je geeft advies en praktische hulp en soms is het genoeg als je er gewoon bent."

Rijnstad biedt trainingen aan, en er is regelmatig contact met andere vrijwilligers om tips en ervaringen te delen. Dit werk geeft mij voldoening én ik leer er veel van. Als je vanuit je eigen ervaring gezinnen wil helpen, dan Home-Start perfect voor jou!"

Wil je ook een gezin ondersteunen? Neem contact op met Corine van Wissing 06-52874793 of met Sakine Daymaz-Akdog 06-15217964 of mail naar: homestart@rijnstad.nl

Benefietconcert t.b.v. MOVIERA door Farrenc Trio

Op zaterdag 1 november verzorgt Serviceclub Inner Wheel Arnhem (innerwheelarnhem.nl) een benefietconcert ten behoeve van MOVIERA. MOVIERA (moviera.nl) staat voor een veilige toekomst thuis. Voor hulp en advies aan slachtoffers van huiselijk geweld en mensenhandel.

Het Farrenc Trio speelt voor ons muziek van Max Bruch, Johannes Brahms, Michail Glinka en Paul Juon.

Het concert is in Dorpskerk Schaarsbergen aan de Kemperbergerweg 806 in Arnhem.
Zaterdag 1 november 2025
Van 14.30 uur tot 16.30 uur (inloop vanaf 14.00 uur)

Inner Wheel Arnhem zorgt voor een hapje en een drankje in de pauze.

Aan het einde van het concert kunt U doneren voor het goede doel MOVIERA.

Graag aanmelden voor het concert via e-mail: b.hogenboom@upcmail.nl

René Koller (klarinet), Karin Volmer (piano), Cyriel Tönissen (cello)

GELOVEN IN SCHAARSBERGEN

Een eerste bijeenkomst van 'Geloven in Schaarsbergen' leverde een mooie ontmoeting op. Vanuit verschillende geloofsgemeenschappen leerden we elkaar kennen en deelden we onze ervaringen als min of meer burens. Leuk! En dat smaakte naar meer.

Graag nodigen we anderen ook uit om mee te doen, onze volgende bijeenkomst zal een potluck lunch zijn. Iedereen neemt iets mee (soep, salade, etc.) en deelt dat met de andere aanwezigen.

Welkom in de Dorpskerk, op zondag 31 augustus om 11.30.

Kun je dan niet, en/of wil je graag op de hoogte gehouden worden van toekomstige Dorpskerk-lunches van 'Geloven in Schaarsbergen'? Mail of bel dan even!
Graag tot ziens! Theo Pieter de Jong

SCHAARSBERGEN – de PODCAST...

Eindelijk is het zover! De eerste afleveringen van de podcast staan online...

Pastorie-gesprekken over Schaarsbergen, over geloven, over samenleven, over wie we zijn en waar we blij van worden. Gesprekken met mensen die lid zijn van de Dorpskerk en mensen die dat niet zijn. Maar allemaal Schaarsbergers die ergens voor gaan.

Te vinden via dorpskerkschaarsbergen.nl of via je favoriete Podcast-app: Theo Pieters Podcast. Met (veel) dank aan Lares ter Meer!

Contact Theo Pieter de Jong:

E-mail: dominee@dorpskerkschaarsbergen.nl

Telefoon: 06 57673824

DE PROTESTANTSE KERKEN
OOSTERBEEK-WOLFHEZE EN SCHAARSBERGEN
ORGANISEREN SAMEN HET

Zomerfestijn Helden

13 SEPTEMBER 2025

Iedereen kan een held zijn, groot en klein – ook jij!
We kennen allemaal de superhelden uit films: mensen met bijzondere krachten die de wereld redden. Maar ook in het echte leven zijn er helden – mensen met de moed en liefde om buitengewone dingen te doen. Wie is zo'n held voor jou? Wat maakt iemand tot een held? En wat vertelt de Bijbel ons hierover?

PROGRAMMA

15.00 17.00 U **KINDERPROGRAMMA (4-10 JAAR)**

16.00 17.00 U **OUDER-MEETING**
ER IS OPPAS VOOR DE KLEINSTEN!

17.00 17.30 U **VIERING MET DE ALLERKLEINSTEN (0-4 JAAR)**

17.30 19.00 U **GEZELLIG SAMEN ETEN!**

19.00 22.00 U **PROGRAMMA VOOR TIENERS EN HUN OUDERS/VERZORGERS**

LOCATIE
DORPSKERK SCHAARSBERGEN
Kemperbergerweg 800, Arnhem

KOM JE OOK?
ALTIJD WELKOM, MAAR INSCHRIJVEN IS FIJN!
STUUR EEN MAIL NAAR: zomerfestijn@dorpskerkschaarsbergen.nl

LEVENDE ADVENTS- KALENDER

Doe je ook graag mee? In de organisatie of als deelnemer? Welkom!

Wat was het idee ook alweer? Tijdens de adventsweken gaat er elke dag ergens anders een luikje/voordeurtje open. In de koude en donkere weken bieden we elkaar op Schaarsbergen graag wat warmte, licht en gezelligheid.

We zoeken dus 28 gastvrije huizen die ergens in de adventsweken hun voordeur willen openen om anderen te verwelkomen.

Doe je mee?
Mail of bel dan even!

CHORAL EVEN- SONGS in het najaar

Op de zondagen 5 oktober en 2 november zijn er weer Choral Evensongs in de Dorpskerk voor ieder die op zoek is naar inspiratie en schoonheid.

Dit gezongen middaggebed met koorgezang volgens de eeuwenoude Anglicaanse liturgie nodigt uit tot concentratie en verstillig. Van harte welkom!

5 oktober met het Vocaal Theologen Ensemble o.l.v. Hanna Rijken, 16 uur

2 november met Canto uit Houten o.l.v. Rien Bakker, 17 uur

David de Kabouterpad

Welkom bij de opening van het 'David de Kabouterpad'

zondag 14 September

12.00 uur: samen pannenkoeken eten
13.00 uur: opening 'David de Kabouter pad'
Op het veld voor de Dorpskerk

DEN STROOPER

Terugkoppeling Buurtgesprek over een duurzame toekomst van Schaarsbergen

Wat hebben we besproken?

Op 5 juni 2025 vond het buurtgesprek over energie plaats in het Dorpshuis in Schaarsbergen. Omgeven door het mooie groen gingen we met buurtbewoners in gesprek over energie besparen en het verduurzamen van hun woning.

We startten met een presentatie door de Gemeente Arnhem. De avond stond in het teken van energie-opslag. Werkgroep Duurzaam Schaarsbergen was ook aanwezig bij het buurtgesprek en gaf een toelichting op wat zij doen.

Vervolgens gingen we in kleinere groepen in gesprek om tips en ervaringen met elkaar te delen. Het was mooi om te zien dat veel buurtbewoners al actief bezig zijn met het verduurzamen van hun woning. Mensen zijn echt bereid om iets te doen, maar zien ook drempels. Bewoners zijn op zoek naar betrouwbare informatie, hulp bij het opstarten van samenwerking en vooral: overzicht in de wirwar van technische en financiële opties. Er was veel animo om ook mee te doen aan een volgende stap, richting aardgasvrij maken van de wijk en gezamenlijk energie opslaan.

Heb je het buurtgesprek gemist?

Bekijk de posters met wat er opgehaald is en welke tips en weetjes gedeeld zijn op www.arnhemaan.nl.

Vraag of goed voorbeeld?

Heb je een goed voorbeeld om te delen of een vraag? Stuur een e-mail naar: info@arnhemaan.nl.

Samen maken we Arnhem Peukvrij!

Peuken zijn schadelijk voor planten, dieren en het milieu en ze zijn nog altijd het meest gevonden zwerfafval, ook in Arnhem.

Dat moet anders. Daarom stelt de gemeente vijf "peukenzuigers" beschikbaar: draagbare apparaten waarmee vrijwilligers de stad schoner kunnen maken.

Waarom zijn peuken zo schadelijk?

Peuken zitten vol giftige stoffen, plastic en metalen. Ze zijn klein, maar richten grote schade aan. Het duurt wel 12 jaar voordat een peuk is afgebroken. Filtersigaretten vergaan zelfs helemaal niet, omdat er plastic in zit. Het grondwater raakt vervuild en er worden schadelijke stoffen verspreid.

Peukenzuiger reserveren

Vindt u dat er bij u in de buurt ook zoveel peuken op straat liggen? Wilt u hier iets aan doen? Stuur een mail naar info@arnhemschoner.nl voor meer info of het reserveren van een peukenzuiger.

Samen houden we Arnhem schoon!

Arnhem breidt opvang voor Oekraïense ontheemden verder uit

De gemeente Arnhem realiseert extra opvangplekken voor Oekraïense ontheemden. Op het Kramersgildeplein 3 in Presikhaaf worden 55 tijdelijke opvangplekken ingericht. De opvanglocatie is naar verwachting begin 2026 gereed en bedoeld voor een periode van 5 jaar. In Schaarsbergen zijn 16 opvangplekken voor Oekraïners in gebruik genomen.

Paul Smeulders, wethouder Vluchtelingen: 'Oekraïners kunnen nog altijd niet veilig terug naar huis. Arnhem voelt een diepe verantwoordelijkheid om niet weg te kijken, maar om mensen die vluchten voor oorlog en geweld op te vangen. Als gastvrije stad bieden we hen rust, veiligheid en menselijkheid.'

Gemeente zet bungalows in voor opvang

Recent kocht de gemeente het terrein van Siza aan de Kemperbergerweg met als doel om hier op termijn huizen te bouwen. In afwachting hiervan worden de 4 bungalows die op het terrein staan, gebruikt om 16 extra opvangplekken voor Oekraïners te realiseren. Deze worden ingezet voor Oekraïners die vanwege medische noodzaak een rustige plek nodig hebben. Bijvoorbeeld mensen die terminaal zijn, net een baby hebben gekregen of moeten herstellen van een ingreep.

Communicatie met omwonenden

De gemeente informeert omwonenden van nieuwe opvanglocaties actief, onder andere via bewonersbijeenkomsten, brieven en wijknetwerken. De opvang wordt uitgevoerd door het Leger des Heils, dat ook aanspreekpunt is voor bewoners.

Buitenvuur of bbq?

5 manieren om minder geur- en rookoverlast te veroorzaken

Wanneer je een terrashaard, vuurkorf of barbecue aansteekt, ontstaat er rook. Die rook bevat schadelijke stoffen, waaronder fijnstof. Deze schadelijke stoffen veroorzaken luchtvervuiling en kunnen schade aan de gezondheid van jezelf en anderen in je omgeving opleveren. Ook wanneer je de rook niet meer ziet. Wil je toch de terrashaard, vuurkorf of barbecue aansteken? Denk aan je burens en raadpleeg eerst de Stookwijzer voordat je gaat stoken. Stook niet bij een stookalert. Met de tips hieronder kun je de uitstoot van schadelijke stoffen verminderen.

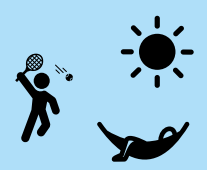

Meer informatie?

Ga naar www.arnhem.nl/houtstook

TENNISVERENIGING
SCHAARSBERGEN

Probeer het zelf!
Proeflidmaatschap
€50 voor 3 maanden
Start wanneer jij wilt!

Kom in beweging. Kom tennissen.
Kom genieten!

Schrijf je vandaag nog in via de website
of huur een baan via www.MeetandPlay.nl.

www.tennisverenigingschaarsbergen.nl
info@tennisverenigingschaarsbergen.nl

Tennis zoals vakantie voelt!

- Tennissen in het bos
- Zes verlichte gravelbanen
- Pizzaoven & zonnig terras
- Voor elk niveau

Medisch pedicure praktijk

medipedi
zorg

**PROFESSIONELE AANDACHT
VOOR UW VOETEN!**

Kwaliteits voetbehandelingen | Deskundig advies
Hulp bij alledaagse voetproblemen:

Ingegroeide nagels, likdoorns,
schimmelnagels, eelt en kloven.

MEER INFORMATIE OF HET MAKEN VAN EEN AFSPRAAK:

medipedi.nl 06-145 027 50

Oremusplein 85, 6815 DV Arnhem

ProVoet

STEM OP ONS!!!
VIA DE RABO APP
OF
OP RABOCLUBSUPPORT.NL

Dit jaar doen wij weer mee aan de

Rabo ClubSupport!

Bij Muziekvereniging Eendracht Schaarsbergen-Arnhem vinden we het belangrijk om onze jeugd de ruimte te geven om muzikaal te groeien. Met de steun van ClubSupport willen we investeren in nieuwe instrumenten, nette kleding voor optredens, gezellige uitjes, inspirerende muzieklessen en natuurlijk spetterende concerten.

Ben jij lid van de Rabobank?

Stem dan op Eendracht Schaarsbergen-Arnhem en help onze jonge muzikanten om hun passie voor muziek verder te ontdekken en samen mooie momenten te beleven.

Hoe kun je stemmen?

1. Via de Rabo App: Log in en ga naar "Zelf regelen" > "Lidmaatschap" > "ClubSupport". Selecteer vervolgens je favoriete clubs (minimaal 3, maximaal 5).
2. Via Online Bankieren: Ga naar www.rabobank.nl/clubsupport, log in en breng je stem uit.
3. Via een unieke stemcode: Als je geen gebruik maakt van de Rabo App of Online Bankieren, ontvang je een unieke stemcode per mail om mee te stemmen.

De stemperiode is dit jaar van 1 t/m 23 september

Alvast hartelijk dank voor uw stem!

Na de zomerstop klinkt er weer muziek bij Muziekvereniging Eendracht en JES! Arnhem

Na een welverdiende zomerstop klinkt er weer muziek in Schaarsbergen: de repetities van Muziekvereniging Eendracht en jeugdorkest JES! Arnhem zijn hervat. De leden hebben er zin in, want het najaar belooft druk én muzikaal te worden.

Openluchtkerkdienst – zondag 14 september

Op zondag 14 september is het eerste optreden alweer gepland. Dan werkt de vereniging traditiegetrouw mee aan de openluchtkerkdienst bij de Hervormde Kerk in Schaarsbergen. Vanaf 10 uur wordt het veld voor de kerk gevuld met warme klanken en samenzang in de buitenlucht.

Nieuwe kinderen welkom bij de AMV- en koperlessen

In september start ook weer de muziekopleiding van de vereniging. Kinderen vanaf 7 jaar kunnen op basisschool 't Panorama beginnen met Algemene Muzikale Vorming (AMV). Tijdens de lessen leren ze blokfluit spelen, noten lezen en kennismaken met verschillende instrumenten. Voor kinderen vanaf 8 jaar zijn er ook lessen op koperinstrumenten zoals bugel, trombone en bariton. Deze worden gegeven in verenigingsgebouw De Lariks in Schaarsbergen. Wil je voor je zoon of dochter een proefles aanvragen of opgeven voor de AMV-lessen? Neem dan contact op met Laura Hak of stuur een mail.

Ga zondag 23 november mee op reis met Eendracht!

Koffers klaar? Paspoort erbij? Nou ja, niet letterlijk dan. Op zondag 23 november 2025 om 14 uur nemen Muziekvereniging Eendracht Schaarsbergen en het jeugdorkest JES! Arnhem, je mee op een smaakvolle wereldreis!

In zalencentrum Wieleman in Westervoort stap je aan boord voor een middag vol geur, kleur, muziek én natuurlijk heerlijk eten uit verschillende landen. Houd onze website en socials goed in de gaten, want daar laten we weten wanneer de ticketverkoop van start gaat!

Stem op Eendracht via Rabobank ClubSupport

Tussen 1 en 23 september doet de vereniging mee aan de Rabobank ClubSupport-actie. Leden van de Rabobank kunnen dan stemmen op hun favoriete club. Met deze actie hopen ze extra geld in te zamelen voor nieuwe instrumenten voor de jeugdopleiding. Stemmen kan via www.rabobank.nl/leden/clubsupport.

Afscheid van dirigent Almer Zijlstra

Tijdens dit concert neemt Eendracht ook afscheid van dirigent Almer Zijlstra, die terugkeert naar het noorden van het land. De vereniging is daarom op zoek naar een nieuwe dirigent voor zowel het fanfareorkest als het jeugdorkest JES! Arnhem. Meer informatie is te vinden op www.eendrechtschaarsbergenarnhem.nl.

Contact & Informatie

Voor vragen over AMV, muzieklessen
of jeugdorkest JES! Arnhem:

📞 Lenny Brummelman – 06-83648527

📞 Laura Hak – 06-19044314

✉ jeugdeendrechtschaarsbergen@gmail.com

🌐 www.eendrechtschaarsbergenarnhem.nl

Bij de hand

Afvalkalender

Het jaaroverzicht voor het ophalen van afval van groen, rest en PMD is te vinden op de site van de Gemeente Arnhem: www.arnhem.nl via de zoekopdracht 'afvalkalender'. U wordt dan doorgelinkt naar de website van proZero.

De rolcontainers worden met een grijparm opgepakt en geleegd. Zet de bak dus op straat met de wielen aan de straatkant. De blauwe rolcontainer (papierafval) wordt met hulp van vrijwilligers van muziekvereniging 'Eendracht' geleegd.

Gemeente Arnhem

Voor al uw vragen of klachten over de openbare ruimte kunt u dagelijks bellen met telefoonnummer 0900-1809. Of stuur een bericht via www.arnhem.nl/melding. Het voordeel hiervan is dat u van de voortgang van uw melding per e-mail op de hoogte wordt gehouden.

Wijkagent

De wijkagent voor Schaarsbergen is Eric Hortensius. Hij is te bereiken via het algemeen nummer 0900 - 8844 of via eric.hortensius@politie.nl

Uw buurt groener maken?

www.arnhem.nl/inwoners/wonen_en_milieu/Groenbeheer/uw_buurt_groener_maken

Gat in de weg? Kapotte straatlantaarn?

Knelpunten in de openbare ruimte kunt u snel en simpel melden via Fixi. Fixi is een landelijk platform. Ook de gemeente Arnhem maakt er gebruik van. Geef bij melding de locatie aan en voeg waar

Wijkteam Arnhem Noord-West

Voor persoonlijke ondersteuning of advies, bijvoorbeeld bij opvoeding, huisvesting, zorgen om inkomen of psychische problemen neem je contact op met het wijkteam: tel. 088-2260000 of www.wijkteamsarnhem.nl.

Team Leefomgeving Noord-West

Gemeente Arnhem werkt met teams leefomgeving (TLO). Voor Schaarsbergen is TLO Noord-West het aanspreekpunt met wijkmanager Timon Lammers. Dit team gaat graag met bewoners in gesprek over thema's en ambities die spelen in een wijk.

Team Leefomgeving Noord-West is te bereiken via: noord-west@leefomgevingarnhem.nl en telefonisch 026-3774841 (algemene zaken, Patricia Vleeming).

Cultuurmakelaar

Een cultuurmakelaar bemiddelt, ondersteunt en ontwikkelt initiatieven op het gebied van taal, kunst en erfgoed. De cultuurmakelaar voor Arnhem Noord-West is Merel van Velzen. U kunt haar benaderen met vragen, wensen en ambities op het gebied van kunst, taal en erfgoed. Contact: merel.vanvelzen@rozet.nl of 06 38 57 36 66

mogelijk een foto bij. Zo krijgt de gemeente de exacte locatie door en kan gericht actie worden ondernomen. Iedereen die iets meldt, wordt op de hoogte gehouden van de afhandeling. Voor meldingen: ga naar www.fixi.nl of download de Fixi-app in de App Store of Google Playstore. Het werkt snel, makkelijk en effectief!

Agenda

september

- vrijdag 5 20 u. Openluchtbioscoop bij de Dorpskerk (zie pag. 5)
- zaterdag 6 14.30-15.30 u. Muziek: Britten Jeugd Strijkorkest
- zondag 7 13-15 u. Jachthoornblazers De Overlopers
- zondag 7 15-16 u. Muziek: Berlage Saxophone Quartet - Feier/Fire
- zondag 7 13.30-16.30 u. Fietsexcursie: Market Garden tot bevrijding
- zaterdag 13 Zie website ZomerKinderFestijn (zie pagina 32)
- zat.-zon. 13-14 Zie website Open Monumentendag (zie pagina 27)
- woensdag 17 16-17 u. Kindercollege 'Elke dagierendag'
- woensdag 17 19.30-21.30 u. Avondlezing 'Een kijkje in GaiaZoo'
- vrijdag 19 19.30-20.30 u. Herdenking Market Garden
- vrijdag 19 20.30-23.30 u. Bridge to Liberation
- zaterdag 20 9.30-16 u. Herdenking Market Garden, diverse evenementen
- zondag 21 13.30-16 u. Struinen vanaf Schaarsbergen (reserv.)

oktober

- zaterdag 4 13.30-16.30 u. Boekenmarkt (zie pagina 19)
- zondag 5 16 u. Choral Evensong in de Dorpskerk (zie pag. 33)
- vrij.-zat. 10-11 zie website Masterclass borduren & wisselkleding (reserv.)
- zondag 12 13.30-16.30 u. Fietsexcursie: Market Garden tot bevrijding
- woensdag 15 16-17 u. Kindercollege 'Hoe leefden de dino's?'
- woensdag 15 19.30-21.30 u. Avondlezing 'Fascinerende reptielen'
- zaterdag 18 13-15 u. Jachthoornblazers De Overlopers
- zaterdag 18 10-17 u. Open NK en EK Culinair Wild BBQ
- zondag 19 13.30-16 u. Struinen vanaf Schaarsbergen
- donderdag 23 20 u. De klimaatimpact van AI in Dorpshuis
- zondag 26 11.45-13 u. KerkOpSchoot
- donderdag 30 19-21 u. **Bewonersoverleg Dorpsraad in Dorpshuis**

november

- zondag 2 17 u. Choral Evensong in de Dorpskerk
- vrij.-zat. 14-15 zie website Masterclass batik (reserv.)
- vrij.-zat. 14-15 zie website Masterclass acanthusblad snijden (reserv.)
- zondag 16 13.30-16 u. Struinen vanaf Schaarsbergen (reserv.)
- woensdag 19 16-17 u. Kindercollege 'Samen op Safari'
- woensdag 19 19.30-21.30 u. Avondlezing 'Titi's: onderzoek en conservatie'
- donderdag 20 20-21 u. Speelgoedbeurs in Dorpshuis
- zondag 30 11.30-11.45 u. KerkOpSchoot

Bekijk ook de website!

Bezoek voor de laatste nieuwtjes en alle activiteiten ook zeker www.schaarsbergen.nl

Schaarsbergen.nl
hogeveluwe.nl/nl/agenda
hogeveluwe.nl/nl/agenda
hogeveluwe.nl/nl/agenda
hogeveluwe.nl/nl/agenda
Dorpskerkschaarsbergen.nl
Openmonumentendagarnhem.nl
burgerszoo.nl/kindercollege
burgerszoo.nl/avondlezing
Airborneplein Arnhem
bridgetoliberation.nl
ede.nl
hogeveluwe.nl/nl/agenda

Dorpskerkschaarsbergen.nl
openluchtmuseum.nl/tickets
hogeveluwe.nl/nl/agenda
burgerszoo.nl/kindercollege
burgerszoo.nl/avondlezing
hogeveluwe.nl/nl/agenda
hogeveluwe.nl/agenda
hogeveluwe.nl/agenda
Schaarsbergen.nl
Dorpskerkschaarsbergen.nl
schaarsbergen.nl

Dorpskerkschaarsbergen.nl
openluchtmuseum.nl/tickets
openluchtmuseum.nl/tickets
hogeveluwe.nl/nl/agenda
burgerszoo.nl/kindercollege
burgerszoo.nl/avondlezing
Schaarsbergen.nl
Dorpskerkschaarsbergen.nl

DEZE HERFSTVAKANTIE

DINO'S IN DE ZOO!

**Alleen deze herfst
in Burgers' Zoo!**

KONINKLIJKE
BURGERS' ZOO

